

Briselē, 2025. gada 6. novembrī
(OR. en)

14880/25

Starpiestāžu lieta:
2023/0012 (NLE)

SOC 723
EMPL 481

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	<i>EMCO</i> atzinums par datu vākšanas apjoma un atbilstības uzlabošanu Savienības un valstu līmenī sociālā dialoga jomā – apstiprināšana

Pielikumā pievienots minētais atzinums, lai to iesniegtu apstiprināšanai *EPSCO* padomē 2025. gada 1. decembra sanāksmē.

2025. gada 23. oktobris

Nodarbinātības komitejas atzinums

Datu vākšanas apjoma un atbilstības uzlabošana Savienības un valstu līmenī sociālā dialoga jomā, tostarp koplīguma sarunu jomā, lai uzraudzītu, kā tiek īstenots Padomes Ieteikums par sociālā dialoga stiprināšanu Eiropas Savienībā

IEVADS

- Sociālais dialogs ir Eiropas Savienības sociālās tirgus ekonomikas modeļa pamatelements, kas iestrādāts Eiropas sociālo tiesību pīlāra 8. principā.** Sociālais dialogs visos līmeņos, tostarp Eiropas un valstu līmenī, starpnozaru un nozaru līmenī, nodrošina mūsu darba tirgiem un ekonomikai pielāgošanās spēju, kas vajadzīga, lai risinātu problēmas un izmantotu iespējas, ar kurām saskaras Eiropa, piemēram, dekarbonizācija, digitalizācija un demogrāfiskā pārkārtošanās. Eiropas Komisija, pamatojoties uz priekšsēdētājas fon der Leienas (*von der Leyen*) (2024–2029) politikas pamatnostādņēm, un Padome, pamatojoties uz dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm, uzskata, ka sociālajam dialogam un koplīguma sarunām ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu gan ekonomikas konkurētspēju, gan sociālo taisnīgumu, un ir izvirzījušas tās savu prioritāšu priekšplānā. Turklāt Komisija, prezidentvalsts Beļģija Padomes vārdā un Eiropas sociālie partneri Valdišesas 2024. gada 31. janvāra trīspusējā deklarācijā atjaunoja savu apņemšanos vēl vairāk stiprināt sociālo dialogu. Arī 2024. gada Lailpas deklarācijā par Eiropas sociālo tiesību pīlāra nākotni ¹ ir uzsvērtā sociālā dialoga nozīme. Visbeidzot, 2025. gada 5. martā, Komisija un starpnozaru sociālie partneri ES līmenī parakstīja jaunu Eiropas sociālā dialoga paktu, kas izstrādāts, lai nodrošinātu, ka ES konkurētspēja nākotnē iet roku rokā ar kvalitatīvām darbvietām un darbaspēku, kam ir vajadzīgās prasmes.

¹ Parakstījusi Beļģijas Karaliste 25 dalībvalstu vārdā.

2. **Padomes Ieteikums C/2023/1389 (2023. gada 12. jūnijs) par sociālā dialoga stiprināšanu Eiropas Savienībā ir pirmais juridiskais instruments ES *acquis*, kas pilnībā veltīts sociālajam dialogam.** Ieteikumā ir sniegti norādījumi dalībvalstīm par to, kā nodrošināt labvēlīgu vidi divpusējam un trīspusējam sociālajam dialogam, tostarp koplīguma sarunām, gan publiskajā, gan privātajā sektorā visos līmeņos, ņemot vērā to, ka to darba ņēmēju īpatsvars, uz kuriem attiecas koplīgumi, laikposmā no 2000. līdz 2019. gadam ir samazinājies par desmit procentpunktiem (no 66 % līdz 56 % ²). Tā noteikumi ir izstrādāti tā, lai tiktu ievērotas valstu tradīcijas un sociālo partneru autonomija, vienlaikus iesakot dalībvalstīm cita starpā nodrošināt, ka tiek rīkotas apspriešanās ar sociālajiem partneriem par ekonomikas, nodarbinātības un sociālās politikas izstrādi un īstenošanu, un nodrošināt koplīguma sarunas, arī pievēršoties jauniem darba veidiem un nestandarta nodarbinātības veidiem.
3. **Padomes ieteikuma 13. punktā ir pausts aicinājums Nodarbinātības komitejai (*EMCO*), apspriežoties ar attiecīgajiem sociālajiem partneriem, izpētīt un sniegt Padomei atzinumu par iespēju uzlabot datu vākšanas apjomu un atbilstību Savienības un valstu līmenī par sociālo dialogu, cita starpā par koplīguma sarunām, kas būtu lietderīgi, uzraugot ieteikuma īstenošanu.** *EMCO* locekļi 2023. gada beigās vienojās pilnvarot Rādītāju grupu (*EMCO IG*) veikt sagatavošanas darbu saskaņā ar ieteikumā izklāstīto aicinājumu. Pēc semināra “Dati un statistika par sociālo dialogu, tostarp koplīguma sarunām”, ko *EMCO* Rādītāju grupa organizēja 2024. gada martā, tā laikā no 2024. gada decembra līdz 2025. gada maijam, piedaloties Eiropas starpnozaru sociālajiem partneriem, apsprieda politikas sviras, izvērtēja esošos datu avotus un apzināja vajadzības pēc iespējamiem datu vākšanas uzlabojumiem. Galu galā šim atzinumam būtu jāpalīdz optimizēt ieteikuma īstenošanas regulāru uzraudzību, kas ir daļa no daudzpusējās uzraudzības darbībām, ko *EMCO* veic saistībā ar Eiropas pusgadu.

² [ESAO/AIAS arodbiedrību, algu noteikšanas, valsts iejaukšanās un sociālo paktu institucionālo īpatnību datubāze \(ICTWSS\).](#)

4. Šim atzinumam pievienotais 14 politikas sviru kopums, kura pamatā ir *EMCO* Rādītāju grupas paveiktais sagatavošanas darbs, atspoguļo ieteikuma noteikumus formātā, kas pielāgots, lai noteiktu ieteikuma īstenošanas uzraudzībai nepieciešamo informāciju. Ierosinātās politikas sviras tika formulētas, lai noteiktu, vai un kā konkrētie ieteikuma noteikumi ir atspoguļoti valstu tiesību aktos vai praksē un/vai citos attiecīgos politikas pasākumos vai mehānismos, ko pieņēmušas dalībvalstis. Politikas svirām piesaistītās “vērtības” parasti ir kodolīgs apraksts par esošajām valsts sistēmām.

VISPĀRĪGAS PIEZĪMES

5. **Pašreizējais stāvoklis datu vākšanā par sociālo dialogu un koplīguma sarunām liecina par nepilnībām, jo īpaši attiecībā uz datu salīdzināmību starp dalībvalstīm.** Lai nodrošinātu ieteikuma efektīvu uzraudzību ilgtermiņā, pastāv iespēja uzlabot datu vākšanas apjomu un atbilstību, mobilizējot atjauninātus, precīzus un konsekventus datus. Tas nozīmē, ka ir jānosaka piemērots apjoms atbilstošu datu vākšanai Savienības un valstu līmenī, pienācīgu uzmanību pievēršot tam, lai nodrošinātu atlasīto datu salīdzināmību, kā arī datu rindu nepārtrauktību laikā, vienlaikus saglabājot zemu administratīvo slogu.
6. **Pastāv vienota izpratne, ka datu vākšanas uzlabojumus var panākt, būtiski nepalielinot administratīvo slogu, ko radītu jaunas ziņošanas prasības dalībvalstīm.** Saskaņā ar *EMCO* 2025. gada septembra lēmumu uzraudzīt ieteikuma īstenošanu, veicot pārstrukturētu sociālā dialoga pārskatīšanu, kas no 2026. gada tiks rīkota reizi divos gados, šajā atzinumā ierosināts izmantot turpmāku pārskatīšanu arī, lai pakāpeniski stiprinātu pierādījumu bāzi par sociālo dialogu. Šī pieeja ļautu izmantot esošo kvantitatīvo informāciju par koplīgumu aptvērumu un arodbiedrību un darba devēju organizāciju blīvumu, vienlaikus arī izmantojot bagātīgos kvalitatīvos datus, kas jau ir pieejami par sociālo dialogu un koplīguma sarunām.

7. **Vairumā gadījumu progresu saistībā ar ieteikuma politikas dimensijām, visticamāk, var efektīvāk analizēt un novērtēt, izmantojot kvalitatīvus rādītājus**, jo ieteikums aptver dažādas politikas dimensijas, kas veicina sociālajam dialogam un koplīguma sarunām labvēlīgu vidi, ko nevar kvantitatīvi novērtēt. Ieteikumā jo īpaši:

- a) ir iekļautas politikas norādes, kuru mērķis ir garantēt pamattiesības un pamatbrīvības, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu sociālo dialogu un koplīguma sarunas, kā arī lai nodrošinātu darba ņēmēju, darba devēju, to organizāciju un to pārstāvju aizsardzību;
- b) atkārtoti norādīts, ka ir jāsniedz atbilstošs institucionālais atbalsts, lai veicinātu jēgpilnu sociālo dialogu, un efektīvi jāiesaista sociālie partneri attiecīgās politikas izstrādē un īstenošanā;
- c) ir uzskaitīti principi, kas piemērojami galvenajām dimensijām, piemēram, atzīšanas un pārstāvības procedūras, kā arī samierināšanas, starpniecības vai šķīrējtiesas procedūrām;
- d) ir iekļautas politikas norādes par sociālo partneru piekļuvi visai atbilstīgajai informācijai, kas vajadzīga efektīvai dalībai koplīguma sarunās, un attiecīgam atbalstam spēju veidošanas nolūkā;
- e) ir noteikts mērķis panākt efektīvāku koplīgumu aptvērumu, nodrošinot, ka tie ir iespējami visos attiecīgajos līmeņos, vienlaikus veicinot koordināciju starp minētajiem līmeņiem;
- f) uzsvērts, cik svarīgi ir pašreizējā digitālās, zaļās un demogrāfiskās pārkārtošanās kontekstā pielāgot šādu politikas principu īstenošanu jaunajai darba pasaulei.

ESOŠO DATU AVOTU OPTIMIZĀCIJA

8. **Datu vākšanā, ko veic ieteikuma uzraudzības nolūkā, būtu jānodrošina optimāls līdzsvars starp vajadzību pēc pietiekami atjauninātas informācijas un vajadzību samazināt jebkādu papildu administratīvo slogu.** Ņemot to vērā, ierosinātās politikas sviras lielā mērā var dokumentēt, optimāli izmantojot esošos datus. Šāda optimizācija varētu balstīties uz diviem principiem. Pirmkārt, lai sniegtu informāciju par politikas svirām, būtu jāizmanto esoši datu avoti, ja tādi ir pieejami, tādējādi izvairoties no nepieciešamības vākt jaunus datus. Otrkārt, pēc iespējas pilnīgāk būtu jāizmanto tie dati, kas jau savākti saistībā ar citiem ziņošanas pasākumiem.
9. **Esošie datu avoti, kas tiek uzskatīti par būtiskiem ieteikuma uzraudzības nolūkā, ietver šajā punktā uzskaitītās datubāzes. Pielikuma tabulā ir sniegts detalizēts politikas sviru izklāsts ar datu avotiem, kuri uz tām attiecas.**
- a) ESAO/*AIAS* arodbiedrību, algu noteikšanas, valsts iejaukšanās un sociālo paktu institucionālo īpatnību datubāze (*ICTWSS*) tiek uzskatīta par īpaši svarīgu, lai novērtētu, vai tiek respektēta biedrošanās brīvība un koplīguma sarunas, kā arī sociālā dialoga institucionālā atbalsta līmeni, koplīguma sarunas veicinošu sistēmu kvalitāti un koplīgumu aptvēruma rādītājus (politikas sviras A, E, J, K).
 - b) SDO Sociālo partneru attiecību juridiskā datubāze (*IRLex*) un valstu darba, sociālā nodrošinājuma un ar to saistīto cilvēktiesību tiesību aktu datubāze (*NATLEX*) sniedz attiecīgu papildu informāciju. Tās papildina ESAO/*AIAS* datus attiecībā uz iepriekšējā apakšpunktā uzskaitītajiem jautājumiem. Tās arī ļauj novērtēt sociālajiem partneriem piešķirtās neatkarības garantijas, to piekļuvi būtiskai informācijai, lai piedalītos sociālajā dialogā, atzīšanas un pārstāvības noteikšanas procedūras, to lomas atzīšanu sociālā dialoga struktūrās un procesos un to, vai pastāv koplīgumu izpildes sistēmas (politikas sviras A, B, C, E, G, H, I, J, L).

- c) *Eurofound* ziņojumi par sociālo partneru iesaisti politikas veidošanā, tostarp Eiropas pusgadā, sniedz būtiskus datus par institucionālā atbalsta pasākumiem, to piemērošanu ES politikas veidošanā un par samierināšanas, starpniecības vai šķīrējtiesas mehānismu pastāvēšanu (politikas sviras E, F, I).
- d) Komisijas rīcībā ir tādi resursi kā sociālā dialoga dokumentu datubāze, ESF+ finansējuma rādītāji un dati par sociālo prerogatīvu finansējumu sociālā dialoga atbalstam, kas sniedz informāciju par ES līmenī noslēgto līgumu īstenošanu un par sociālā dialoga atbalstam paredzētā ES finansējuma izmantošanu (politikas svira N).

10. **Papildinot iepriekšējā punktā uzskaitītās esošās datu kopas, nevajadzētu izveidot jaunus apgrūtinājošus ziņošanas procesus.** Vislabāk sagatavot īsus un informatīvus aprakstus par attiecīgajām valsts sistēmām, pasākumiem un mehānismiem var tieši dalībvalstis, apspriežoties ar saviem valsts sociālajiem partneriem. Pasākumu saraksts, kas dalībvalstīm jāiesniedz līdz 2025. gada 7. decembrim saistībā ar ieteikuma īstenošanu, piemērojot tā 11. punktu, ilustratīvi parāda, kā šādu informācijas apmaiņu ir iespējams organizēt elastīgā veidā. Proti, to var panākt, atkārtoti izmantojot informāciju, kas jau ir darīta pieejama saistībā ar citiem pasākumiem. Konkrēti, dalībvalstis var vadīties no ziņošanas procesiem, kas saistīti ar jau esošu ES instrumentu īstenošanu. Dalībvalstis varētu arī vadīties no ziņošanas pasākumiem, kas tika noteikti saistībā ar citām iestādēm (piemēram, ESAO, SDO), un atkārtoti izmantot to sniegto ieguldījumu.
11. **Būtu pilnībā jāizmanto sociālo partneru sniegtie datu avoti gan Eiropas, gan valsts līmenī.** Pie tiem jāmin arī dati, kas kopīgi saistībā ar apspriešanos ar valsts iestādēm. Eiropas līmenī Komisijai un *EMCO*, veicot savus attiecīgos uzdevumus, būtu jāapsver arī sociālo partneru sniegtā informācija par attiecīgajiem politikas pasākumiem, kas saistīti ar ieteikuma īstenošanu.

EFEKTĪVAS, UZ PIERĀDĪJUMIEM BALSTĪTAS UZRAUDZĪBAS ĪSTENOŠANA

12. **Sociālā dialoga un koplīguma sarunu efektīvai un uz pierādījumiem balstītai uzraudzībai visā Eiropas Savienībā vajadzētu būt balstītai uz šādiem principiem:** uzlabota esošo datu salīdzināmība; uzlabota esošo atzīto datubāzu kvalitāte, tostarp, palīdzot pilnveidot SDO un ESAO uzturētās datubāzes; un skaidri strukturēta sociālā dialoga pārskatīšana, pamatojoties uz Padomes ieteikumu.
13. **Datu salīdzināmības palielināšana ir svarīgs elements, lai analīze Eiropas līmenī būtu kvalitatīva.** Komisija varētu izpētīt iespēju šajā nolūkā strādāt ciešā koordinācijā ar attiecīgajām ES aģentūrām. ES sociālā dialoga analīzes un veicināšanas tīkls (*Network for analysis and promotion of EU social dialogue*), kas tika izveidots 2025. gada janvārī kopā ar *Eurofound*, varētu sniegt ieguldījumu šādās analīzēs, sniedzot noderīgu pienesumu *EMCO* sociālā dialoga pārskatīšanā. Visbeidzot, šāds atbalsts būtu lietderīgs arī to darbību izvērtēšanā, kas veiktas, reaģējot uz ieteikumu, kuru Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm un sociālajiem partneriem sagatavos līdz 2029. gada 7. decembrim. Pārskatīšanas un izvērtēšanas pasākumu pamatā vienmēr vajadzētu būt jaunākajai informācijai.
14. **Ja attiecīgās SDO datubāzes nodrošinātu vienmērīgu visu dalībvalstu aptvērumu, tas būtu atzinīgi vērtējams progress.** Tas attiecas uz valstu darbu, sociālā nodrošinājuma un ar to saistīto cilvēktiesību tiesību aktu datubāzi *NATLEX*, kā arī uz Sociālo partneru attiecību juridisko datubāzi *IRLex*. Abas datubāzes ir noderīgi avoti, un dati tajās ir pieejami salīdzināmā formātā. Ņemot vērā to, ka *IRLex* datubāze pašlaik aptver tikai 14 ES dalībvalstis, *EMCO* mudina dalībvalstis un Komisiju cieši sadarboties ar SDO, lai izpētītu risinājumus, kā paplašināt tās tvērumu, lai būtu iekļautas visas ES valstis, un nodrošinātu tās regulāru atjaunināšanu, koncentrējoties uz sadaļām, kas ieteikuma uzraudzībai sniedz pievienoto vērtību.

15. **EMCO** mudina dalībvalstis un Komisiju cieši sadarboties ar ESAO, lai uzturētu un attiecīgā gadījumā paplašinātu ESAO/*AIAS* attiecīgo datubāzi ikreiz, kad rodas jauni darba ņēmēju līdzdalības veidi (piemēram, dalība valdē, peļņas sadale). Tas attiecas uz Arodbiedrību, algu noteikšanas, valsts iejaukšanās un sociālo paktu institucionālo īpatnību datubāzi (*ICTWSS*), kura ir galvenais sociālā dialoga datu avots. Galvenie mainīgie lielumi (piemēram, koplīgumu aptvērums, arodbiedrību un darba devēju organizāciju blīvums, kā arī kvalitatīva informācija par tiesībām, sociālajiem paktiem un līgumiem, koplīguma sarunu līmeņiem un to koordināciju) tiek atjaunināti ik pēc diviem gadiem, savukārt pilnīga atjaunināšana, tostarp valstu profilu atjaunināšana, notiek reizi četros gados. Šāds formāts nodrošina stabilitāti un salīdzināmību koplīguma sarunu un sociālā dialoga galveno dimensiju uzraudzībā.
16. **Uzlabota datu vākšana palīdzēs sagatavot optimizētu sociālā dialoga pārskatīšanu. Saskaņā ar ieteikuma 14. punktu EMCO ar Komisijas atbalstu izstrādā pārstrukturētu pārskatīšanu, kas nodrošinās arī Padomes ieteikuma pienācīgu uzraudzību.** Mērķis ir nodrošināt, ka, sākot no 2026. gada, *EMCO* daudzpusējās uzraudzības darbībās Eiropas pusgada kontekstā tiek plašāk apspriestas konkrētu valstu problēmas sociālā dialoga jomā, apvienojumā ar ieteikuma noteikumu padziļinātu uzraudzību. Pārskatīšana ļautu apzināt attiecīgās politikas nepilnības, progresu, kā arī labo praksi, ko būtu vērts izplatīt, lai uzlabotu sociālo dialogu visā ES, ievērojot racionalizētu un vienkāršotu procesu.

17. **Saistībā ar iespējamiem datu vākšanas uzlabojumiem, kas uzskaitīti pielikumā, *EMCO* aicina dalībvalstis – ciešā sadarbībā ar saviem valsts sociālajiem partneriem – veikt pakāpeniskus pasākumus, lai stiprinātu pierādījumu bāzi par sociālo dialogu, pamatojoties uz to, kas jau ir pieejams valsts līmenī.** Šādus uzlabojumus varētu īstenot pakāpeniski, sākot ar informāciju, kas jāiesniedz līdz 2025. gada decembrim, lai ziņotu par Padomes ieteikuma īstenošanu, un turpinot gatavoties Komisijas veiktam izvērtējumam 2029. gadā. Šajā kontekstā sociālā dialoga pārskatīšana, ko komiteja organizēs 2026. un 2028. gadā, kalpos par svarīgiem atskaites punktiem, lai izvērtētu panākto progresu un veicinātu pieredzes apmaiņu starp dalībvalstīm par datu vākšanas uzlabošanu valsts līmenī. Arī turpmāk centieniem vajadzētu būt samērīgiem ar paredzamajiem analītiskajiem ieguvumiem un būtu jāizvairās no nevajadzīga ziņošanas sloga radīšanas, gādājot, lai progress joprojām būtu gan jēgpilns, gan īstenojams.

18. Pielikums. Visaptveroša politikas sviru tabula, kurā sīki aprakstīti noderīgi esošie resursi un ieteicamie datu vākšanas uzlabojumi

Politikas svira	Ieteikuma noteikumi	Novērtēšanas metode Esošie resursi un ieteicamie datu vākšanas uzlabojumi
A) To noteikumu un mehānismu raksturs, kuru uzdevums ir garantēt, lai tiktu ievērota biedrošanās brīvība un koplīguma sarunu tiesības, t. i.: – aizsargāt darba ņēmējus, darba devējus, sociālo partneru organizāciju biedrus un abu pušu pārstāvjus no jebkādiem pasākumiem, kas viņiem var kaitēt, tostarp negatīvi ietekmēt viņu nodarbinātību; – garantēt sociālo partneru autonomiju un iespēju sarunu pusēm brīvi lemt par apspriežamajiem jautājumiem	1) punkta a) apakšpunkts, 5) punkts un 8) punkta b) apakšpunkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - Biedrošanās brīvības un koplīguma sarunu tiesību aizsardzības līmenis: izmantot datus no ESAO/AIAS arodbiedrību, algu noteikšanas, valsts iekļaušanās un sociālo paktu institucionālo īpatnību datubāzes (ICTWSS) (A iedaļa/Tiesības). - Darba ņēmēju, darba devēju, to organizāciju un pārstāvju aizsardzības pasākumi: izvilkums no SDO Sociālo partneru attiecību juridiskās datubāzes (IRLex datubāze) (3. iedaļa, kas veltīta tiesību aktos paredzētajiem aizsardzības pasākumiem). - Papildu resurss, kurā apkopoti valstu tiesību akti darba, sociālā nodrošinājuma un ar to saistīto cilvēktiesību jomā: SDO valstu darba, sociālā nodrošinājuma un ar to saistīto cilvēktiesību tiesību aktu datubāze (NATLEX). - Iespējamu brīdinājumu par ierobežojumiem attiecībā uz koplīguma sarunu subjektiem identificēšana: mainīgo lielumu 63/73 (darba ņēmēji) un 60/70 (darba devēji) izvilkums saskaņā ar 8.8.2 IAM rādītāju par biedrošanās brīvību un koplīguma sarunu tiesību faktisku atzīšanu.
B) Tādu pasākumu raksturs, kas garantē arodbiedrību un darba devēju organizāciju neatkarību, stiprina to spējas un veicina to iesaistīšanos sociālajā dialogā	1) punkta b), c) un e) apakšpunkts un 10) punkta a), b), c), d) un i) apakšpunkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - Esošā tiesiskā aizsardzība pret iekļaušanās darbībām: <i>IRLex</i> datu kopsavilkuma izgūšana (3.2. iedaļa). <u>Ieteicamais datu vākšanas uzlabojums:</u> - Dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem varētu sniegt īsu aprakstu par pozitīvajiem pasākumiem, kuru mērķis ir veidot un stiprināt sociālo partneru spējas un neatkarību un pastiprināt visu pušu iesaistīšanos sociālajā dialogā. Tie var ietvert finansējumu, loģistikas atbalstu, mācību vai juridiskās un tehniskās ekspertīzes nodrošināšanu, atbalstu pārstāvībai / dalības pastiprināšanai

		(neizsmeļošs uzskaitījums). Šis datu apzināšanas pasākums ir arī aicinājums apzināt paraugpraksi.
C) Tādu pasākumu un kanālu esamība, ar kuriem nodrošina sociālo partneru piekļuvi attiecīgajai informācijai, kas vajadzīga, lai piedalītos sociālajā dialogā un koplīguma sarunās	1. punkta d) apakšpunkts un 3. punkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - Sociālo partneru piekļuve informācijai darbavietas līmenī: <i>IRLex</i> datubāzes kopsavilkuma izgūšana (5. iedaļa). <u>Ieteicamais datu vākšanas uzlabojums:</u> - Dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem varētu sniegt īsu aprakstu par dalībvalstī pastāvošajiem informācijas pasākumiem un kanāliem.
D) Politikas svirās A–C uzskaitīto noteikumu un pasākumu pielāgošana digitālajam laikmetam, jaunajai darba pasaulei (tostarp jauniem un nestandarta nodarbinātības veidiem), godīgiem un taisnīgiem demogrāfiskās un zaļās pārkārtošanās procesiem, kā arī dzimumu līdztiesībai un vienlīdzīgām iespējām	1. punkta f) apakšpunkts, 8. punkta a) apakšpunkts un 10. punkta e) un f) apakšpunkts	<u>Nav sistemātisku/salīdzināmu esošu avotu</u> <u>Ieteicamais datu vākšanas uzlabojums:</u> - Dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem varētu sniegt kodolīgu informāciju par to, kā tie veic noteikumu un pasākumu attiecīgu pielāgošanu, lai panāktu atbilstību politikas svirā uzskaitītajām dimensijām. Tas var ietvert koplīguma sarunu veicināšanu kontekstos, kas attiecas uz šīm dimensijām, konkrētu šķēršļu likvidēšanu sociālajam dialogam un koplīguma sarunām šādos kontekstos, atbalstu sociālo partneru darbību pielāgošanai (neizsmeļošs uzskaitījums). Šis datu apzināšanas pasākums ir arī aicinājums apzināt paraugpraksi, kas var sagatavot pamatu tam, lai ar to apmainītos nākotnē.
E) Tādu pasākumu esamība, kuru mērķis ir sniegt atbilstošu institucionālu atbalstu nolūkā veicināt jēgpilnu sociālo dialogu, jo īpaši mehānismi, kas noteikti tiesību aktos vai institucionālajā praksē, paredzot sistemātisku, efektīvu un savlaicīgu sociālo partneru iesaisti nodarbinātības un sociālās politikas izstrādē un īstenošanā, kā arī ekonomikas un citās valsts politikas jomās	1) punkta g) apakšpunkts un 2) punkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - Galvenie iesaistes mehānismi: datu izgūšana no <i>IRLex</i> (4. iedaļa) un <i>ESAO/ICTWSS</i> (iedaļa “sociālie pakti un nolīgumi”), kur sniegti dokumentēti mehānismu saraksti (norādot to pamatu: konstitucionāls, juridisks vai praksē balstīts). Dalībvalstis var sniegt papildu informāciju. <u>Ieteicamais datu vākšanas uzlabojums:</u> - Dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem varētu sniegt kodolīgu informāciju par to, vai sociālo partneru iesaiste ir sistemātiska, efektīva un savlaicīga.

F) Piemērojot politikas svirā E minētos pasākumus un mehānismus, sociālie partneri tiek sistemātiski, konstruktīvi un savlaicīgi iesaistīti Eiropas pusgada kontekstā	2) punkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - Iepriekš minēto mehānismu piemērošana Eiropas pusgadam: <i>Eurofound</i> datu izmantošana (pētījumi par sociālo partneru iesaistīšanu politikas veidošanā – saite uz 2024. gada izdevumu) ļauj iedalīt dalībvalstis šādās kategorijās: <u>*Nē:</u> Valsts/reģionālie sociālie partneri nav iesaistīti Eiropas pusgada procesā. <u>*Jā:</u> Valsts/reģionālie sociālie partneri ir iesaistīti Eiropas pusgada procesā, automātiski piemērojot mehānismus, kas identificēti saskaņā ar iepriekšējo politikas sviru. <u>*Jā (ad hoc):</u> Sociālie partneri ir iesaistīti Eiropas pusgada procesā, izmantojot <i>ad hoc</i> mehānismus. - Dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem var piedāvāt kodolīgu papildu informāciju.
G) Saistībā ar tiesību piešķiršanu attiecībā uz koplīguma sarunām: tādu pārredzamu atzīšanas un pārstāvības noteikšanas procedūru esamība, kuru pamatā ir objektīvi iepriekš noteikti kritēriji un kuras noteiktas, apspriežoties ar arodbiedrībām un darba devēju organizācijām	4) punkta a) apakšpunkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - Attiecīgo procedūru identifikācija un raksturojums: kodolīga datu izgūšana no <i>IRLex</i> (2.1.3. un 6.2.1./6.2.2. iedaļa attiecībā uz kritērijiem un juridisko pamatu) (kritēriji, definēšanas un pārskatīšanas procedūras, pēdējās pārskatīšanas datums, apspriešanās ar sociālajiem partneriem procesā). Dalībvalstis var sniegt papildu informāciju. - <i>ICTWSS</i> datubāzes D iedaļā ir sniegta faktiska informācija par darbinieku padomēm un darbinieku pārstāvību uzņēmumā.

H) Tādu noteikumu esamība, kas nodrošina, ka tiek pilnībā atzīta un ievērota sociālo partneru īpašā loma sociālā dialoga struktūrās un procesos, jo īpaši a) negraujot arodbiedrību vai to pārstāvju pozīcijas uzņēmumos, kuros piedalās vēlēti darba ņēmēju pārstāvji; un b) nejaucot ar citiem dialoga veidiem, kuros iesaistīts plašāks ieinteresēto personu loks	4) punkta b) un c) apakšpunkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - <i>IRLex</i> datubāzē attiecībā uz šo ir sniegta ierobežota informācija (3. iedaļa, kā arī 6.4. iedaļa par arodbiedrību drošību); neattiecas uz pārkāpumiem, kuri definēti ieteikuma 4. noteikumā. <u>Ieteicamais datu vākšanas uzlabojums:</u> - Dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem varētu sniegt īsu aprakstu par pasākumiem, kas veikti, lai piemērotu ieteikuma 4. punkta b) un c) apakšpunktu (galvenie piemērojami noteikumi, juridiskā atsauce).
I) Neskarot tiesības piekļūt administratīvām un tiesas procedūrām: tādu mehānismu esamība un veicināšana, ko izveidojuši sociālie partneri un kas paredzēti darba strīdu izšķiršanai, piemēram, samierināšanas, starpniecības vai šķīrējtiesas izmantošana ar abu pušu piekrišanu, kuru mērķis ir atvieglot sarunas par koplīgumiem un uzlabot to piemērošanu; un starpniecības funkcija, kuru var aktivizēt konflikta gadījumā starp arodbiedrībām un darba devēju organizācijām	6) punkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - Esošo samierināšanas, starpniecības un šķīrējtiesas mehānismu apraksts: kodolīga datu izgūšana no <i>IRLex</i> (7.1. un 7.2. iedaļa) - Noderīgas valsts prakses piemēri: <i>Eurofound</i> (2022) “<i>Collective labour disputes in the EU</i>” (Kolektīvie darba strīdi ES”) (2022. gads) <u>Ieteicamais datu vākšanas uzlabojums:</u> - Dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem varētu sniegt papildu informāciju vai jaunāko informāciju par samierināšanas, starpniecības un šķīrējtiesas mehānismu izveidi un izmantošanu, ko piemēro koplīgumu apspriešanai un piemērošanai, kā arī konfliktu gadījumiem.
J) Tāda tiesiskā un/vai politikas satvara esamība, kura mērķis ir koplīguma sarunas padarīt iespējamās starpnozarū, nozarū un uzņēmumu līmenī, ietverot stratēģijas un/vai pasākumus, kuru	7) punkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - Koplīguma sarunu līmeņi un to koordinācija: ESAO/<i>ICTWSS</i> datu izmantošana (B iedaļa “Algu noteikšana” / apakšiedaļa “Daudzlīmeņu sarunu centralizācija un organizācija”) – tas attiecas tieši uz algu noteikšanu, bet to var izmantot kā aizstājēju/rādītāju. B iedaļā minētie mainīgie lielumi arī ļauj uzraudzīt

mērķis ir koordinācija starp minētajiem līmeņiem		koplīguma sarunu attīstību visos līmeņos un veicināt koordināciju šajos līmeņos un starp tiem. - Papildu informācija par koplīgumu tiesiskajām sekām un to pagarināšanu: kopsavilkuma izgūšana no <i>IRLex</i> datubāzes 6.3. un 6.9. iedaļas. <u>Ieteicamais datu vākšanas uzlabojums:</u> - Dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem varētu sniegt papildu informāciju par veicinošiem pasākumiem, ja tās uzskata, ka tas ir pamatoti.
K) Valsts koplīgumu aptvēruma rādītājs (kvantitatīvs rādītājs)	8) punkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - Koplīgumu aptvēruma rādītājs, arodbiedrību blīvums un darba devēju organizāciju blīvums: ESAO/<i>ICTWSS</i> dati (šādas sadaļas: darba devēju organizācijas, dalība arodbiedrībās un arodbiedrību blīvums, koplīgumu aptvērums). <u>Ieteicamie datu vākšanas uzlabojumi:</u> - Dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem varētu sniegt piemērus attiecībā uz koplīgumu aptvērumu pašnodarbinātu personu un/vai platformu darbinieku gadījumā.
L) Tādu pasākumu un/vai stratēģiju kopuma esamība, kas aptver koplīgumu izpildes sistēmu (atkarībā no valsts tiesību aktiem vai prakses), tostarp attiecīgā gadījumā pārbaudes un sankcijas	8) punkta c) apakšpunkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - Tiesiskais regulējums, ko piemēro koplīgumu ievērošanas/atbilstības aptvērums: <i>IRLex</i> datubāze, 6.6. un 6.8. iedaļa. <u>Ieteicamie datu vākšanas uzlabojumi:</u> - Dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem varētu sniegt papildu informāciju par pasākumiem, kas reglamentē koplīgumu izpildi (tostarp par pārbaudi un sankciju esamību).

M) Tādu pasākumu esamība, tostarp publicēšanas un saziņas pasākumu, kā arī krātuvju esamība, kuru mērķis ir dalīties ar sociālā dialoga un koplīguma sarunu rezultātiem un pievienoto vērtību un sekmēt tos	9) punkts	<u>Nav sistemātisku/salīdzināmu esošu avotu</u> <u>Ieteicamais datu vākšanas uzlabojums:</u> - Pasākumi, kas veikti, lai veicinātu sociālā dialoga un koplīguma sarunu priekšrocības un pievienoto vērtību: dalībvalstīm jāsniedz kodolīga informācija par to, vai ir pieejamas krātuves un cita veida iespējas publicēt / darīt pieejamus koplīgumus.
N) Tādu pasākumu un darbību esamība, kuru mērķis ir optimizēt Eiropas līmeņa integrāciju efektīvā sociālajā dialogā un koplīguma sarunās, tostarp a) veicinot sadarbību starp valsts un Eiropas līmeņa sociālajiem partneriem; b) sniegt atbalstu tādu sociālo partneru līgumu īstenošanai, kas noslēgti Savienības līmenī; un c) pēc iespējas labāk izmantojot Savienības finansējumu un mudinot sociālos partnerus izmantot esošo Savienības finansējumu	10) punkta g), h) un i) apakšpunkts	<u>Esošo avotu izmantošana:</u> - ES līmeņa sociālo partneru nolīgumu īstenošana: ziņojumi (nozaru) sociālā dialoga komitejām par autonomo nolīgumu īstenošanu (pieejami Eiropas Komisijas sociālā dialoga dokumentu datubāzē). - Savienības finansējuma izmantošana: esošie Komisijas savāktie dati par mērķorientētu ESF+ un tehniskā atbalsta instrumenta (TAI) finansējumu, kā arī sociālo prerogatīvu finansējumu sociālā dialoga atbalstam. <u>Ieteicamais datu vākšanas uzlabojums:</u> - Sadarbība ar ES līmeņa sociālajiem partneriem: dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem varētu sniegt īsu skaidrojumu par jebkādiem attiecīgiem mērķtiecīgiem pasākumiem. - ES līmeņa sociālo partneru nolīgumu īstenošana: dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem attiecīgā gadījumā varētu sniegt kodolīgu papildu informāciju par atbalsta pasākumiem. - Savienības finansējuma izmantošana: dalībvalstis kopā ar valsts sociālajiem partneriem varētu apsvērt iespēju sniegt informāciju par pasākumiem, kas veicina Savienības finansējuma izmantošanu.